

Bemesting van fabrieksaardappelen

(2)

Stikstof

De hoeveelheid stikstof die aan fabrieksaardappelen wordt toegediend is in de laatste 10 à 15 jaar belangrijk toegenomen, van ca. 140 tot 200 kg N per ha en soms meer. De optimale stikstofgift is afhankelijk van de lengte van de groeiperiode. Naarmate deze langer is, kan meer stikstof productief worden gemaakt.

Hogere stikstofbemesting en intensieve fytoforabestrijding hebben de groei en de productieperiode verlengd en daarmee de opbrengst verhoogd. Met toenemende stikstofbemesting wordt eerder en meer loof gevormd, dat langer groen blijft. Meer stikstof geeft echter een latere knolzetting. Deze vertraagde knolzetting moet worden gecompenseerd door een langere groeiperiode. Proeven wijzen uit, dat het optimale uitbetalingsgewicht bij de huidige rassen meestal tussen ca. 150 en ruim 200 kg N per ha ligt, ondanks enige daling van het onderwaskgewicht bij hoge giften. In enkele gevallen zijn zelfs giften van 300 à 400 kg N rendabel.

Een late knolzetting door veel stikstof is nadelig bij vroeg rooien.

Pootaardappelen krijgen daarom 50 à 100 kg N minder dan laat gerooide fabrieksaardappelen. Om de knolzetting te bevorderen is een lagere stikstofbemesting eveneens nodig bij vroeger rassen, bij laat poten en op droogtegevoelige gronden, waar het gewas te vroeg afsterft. Bij hoge plantdichtheden en daarmee gepaard gaande hogere opbrengsten moet daarentegen meer stikstof worden gegeven om de maximale opbrengst te bereiken. Bij een hoge plantdichtheid begint de knolvorming eerder, maar het gewas sterft ook eerder af. Om het volle profijt te hebben van een hoge plantdichtheid moet het gewas daarom zwaarder worden bemest, waardoor het langer productief kan blijven.

De benodigde kunstmeststikstof is afhankelijk van de hoeveelheid stikstof, die na de winter in de grond aanwezig is. Op basis van het gehalte aan gemineraliseerde stikstof in de doorwortelde laag (tot 60 à 80 cm) in het voorjaar worden thans

OOSTERWEG 92 (door dr. I. Prummel)
CORRESP. ADRES
POSTBUS 30003
9750 RA HAREN GN

voor granen globale richtlijnen opgesteld voor de toe te dienen stikstofbemesting van deze gewassen.

Naarmate meer regen is gevallen en de grond daardoor minder stikstof bevat, ligt de optimale stikstofgift hoger. Dit betekent dat na natte winters over het algemeen meer stikstof wordt geadviseerd dan na droge winters. Behalve voor granen blijkt deze methode ook voor aardappelen (en bieten) perspectieven te bieden. Binnen afzienbare tijd is te verwachten dat voor deze gewassen ook een advies kan worden gegeven op basis van grondonderzoek. Dit kan leiden tot een meer doelmatig gebruik van de meststof. In dit opzicht kan er ongetwijfeld nog naar verbetering worden gestreefd.

De hoeveelheid stikstof, die het gewas rendabel kan maken hangt verder nog af van de weersomstandigheden tijdens de groei. In niet-extremee droge jaren met hogere opbrengsten is meer stikstof nodig dan in natte jaren, mede omdat droogte de mineralisatie en het transport van stikstof in de grond remt. Extra natte zomers vragen eveneens meer stikstof als gevolg van grotere verliezen door uitspoeling.

Van de stikstofmeststoffen is de werking van kalkammonsalpeter gelijk te stellen aan die van kalksalpeter (snelle nitrificatie van ammoniakstikstof uit eerstgenoemde meststof). Ammoniakinjectie geeft hogere opbrengsten dan kalkammonsalpeter, in droge jaren als gevolg van dieper inbrengen in vochtige grond, in natte jaren (april en mei) als gevolg van geringere uitspoelingsverliezen. Een bladbespuiting met ureum is weinig effectief en geeft aanleiding tot bladverbranding.

Bemesting enkele weken vóór het

poten voorkomt een te hoge zoutconcentratie en geeft daardoor minder kans op groeiremming, maar kan in een nat jaar enig verlies door uitspoeling en denitrificatie geven.

Gedeelde stikstofgiften geven meestal geen opbrengstverhoging van betekenis ten opzichte van eenzelfde totale gift toegediend bij het poten. Een te lage bemesting in het voorjaar kan evenwel tot half juni nog gecorrigeerd worden door een aanvullende stikstofbemesting (in vaste vorm) te geven. Fouten bij de voorjaarsbemesting kunnen op deze wijze worden hersteld.

Fosfaat

De fosfaattoestand is vooral op dalgronden in Groningen, Drente en Overijssel zeer goed te noemen. Slechts 5% of minder heeft een zeer lage of lage fosfaattoestand (Pw-getal < 20). In de overige gevallen is de fosfaattoestand voldoende of hoger. Op de Drentse zandgronden is de situatie iets minder gunstig. In ca. 12% van de gevallen is het Pw-getal daar lager dan 20. Dit hogere percentage forsaatarme gronden zal moeten worden toegeschreven aan het voorkomen van min of meer fosfaatvastleggende bruine ontginningsgronden, die gemiddeld een laag Pw-getal hebben. Ook in de Woldstreek en in Westerwolde komen meer fosfaatarme percelen voor (ca. 15% met Pw-getal < 20, in de Woldstreek in 1974/1975 en 1975/1976 gemiddeld zelfs 26%; dit laatste mogelijk door het voorkomen van fosfaatarmere kleigronden in het desbetreffende materiaal).

De ervaring heeft geleerd, dat de mogelijkheden van het grondonderzoek bij de bemesting soms nog onvoldoende worden benut. Op basis van de fosfaattoestand van de grond moeten de percelen met een laag Pw-getal zwaarder worden bemest dan die met een hoog Pw-getal. Dit is vooral van belang voor aardappelen (en bieten), die meer fosfaatbehoefte zijn dan de andere gewassen. Het verdient daarom aanbeveling deze gewassen altijd met fosfaat te bemesten, omdat zij ook bij een ruime fosfaattoestand van de grond soms nog gunstig op een fos-

KOMT U OOK

op de discussiebijeenkomst voor veehouders op 23 november a.s. in Hotel „Java" te Veendam. U kunt het nieuwste op veehouderijgebied aan de weet komen. Zie elders in dit blad.

faatbemesting reageren. Granen kunnen in dit opzicht wel worden overgeslagen, mits de fosfaattoestand van de grond niet al te laag is. Van een weglaten van fosfaat onder vinden zij geen nadeel.

De voor granen bestemde fosfaatgift kan behalve op fosfaatvastleggende en fosfaatarme gronden dan ook reeds aan de voorafgaande aardappelen (en bieten) gegeven worden. Een zwaardere bemesting aan aardappelen is meestal wel rendabel en geeft een grotere oogstzekerheid zonder extra kosten. Deze extra verhoging van de fosfaatgift aan aardappelen geeft onder normale omstandigheden bij matige fosfaatbehoefte geen verhoging van het onderwaskgewicht. Dit is alleen het geval als de grond zeer fosfaatbehoefte is.

De in de landbouw gebruikelijke fosfaatmeststoffen superfosfaat en Thomasmeel (de laatstgenoemde mits tijdig toegediend) en mengmeststoffen met vrijwel volledig in water oplosbaar fosfaat zijn wat hun fosfaatwerking betreft aan elkaar gelijk te stellen. Een uitzondering vormt natuurfosfaat (Hyperfosfaat), dat alleen in aanmerking komt voor gebruik op zure gronden met pH-KCl < 4,5. Deze pH is voor de opbrengst van de meeste gewassen echter te laag. Tijdig strooien, in de winter of vroeg in het voorjaar vóór de laatste grondbewerking (Thomasmeel bij voorkeur in de herfst), verdient over het algemeen de voorkeur, zeker op percelen waar een reactie op fosfaatbemesting verwacht kan worden. Het gewas kan dan direct profiteren van het toegevoerde fosfaat.

(Volgende week kali en magnesium).

Raad bedrijfsontwikkeling Groningen

Verslag van de vergadering van de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling in de Landbouw in Groningen, gehouden op 21 oktober 1977.

Arbeidsmarktsituatie

Door de heer Ing. J. Hoevena, Hoofdinspecteur-Directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau voor Groningen, werd een duidelijke analyse van de ontwikkeling van de werkgelegenheid gegeven. Het aantal arbeidsplaatsen in de landbouw en nijverheid is sterk afgenomen, in de dienstensektor daarentegen gestegen. De vooruitzichten op korte termijn in totaliteit zijn somber.

De landbouw is van groot economisch belang. De werkgelegenheid in de landbouw zal nog regelmatig blijven afnemen (verwachting 150 arbeidsplaatsen per jaar), alleen al doordat vele bedrijven te klein zijn (53% < 20 ha).

Bij intensivering is geen extra werkgelegenheid te verwachten, hoogstens een geringere afname van het aantal arbeidsplaatsen.

Nu de plaatsingsmogelijkheden van de schoolverlaters gering zijn, ontstaat de minder gewenste situatie dat boerenzoons toch op bedrijven van te geringe omvang blijven.

Ondanks de werkloosheid is er in de diverse sectoren een tekort aan goed opgeleide arbeidskrachten o.a. in de boomkwekerij.

Voor de toekomst dienen we onze technologische voorsprong te behouden, daar anders onze exportpositie wordt aangetast, hetgeen de problemen zou versterken.

Ook zal aan de vraag naar herkenbare kwaliteitsproducten veel aandacht moeten worden besteed.

Bedrijfstakvisies

Door de heer Ir. B. W. Braams werd een korte toelichting gegeven op de bedrijfstakvisies Boomkwekerij, Bloembollen, Bloemisterij en Champignons.

Voor de boomkwekerij is de toekomstverwachting niet ongunstig. Voor Oost-Groningen is een rapport in voorbereiding.

Bij bloembollen zien we een constant areaal en teruglopend aantal bedrijven.

De afzetmogelijkheden zijn stabiel voor droge verkoop, voor bloemproductie wordt nog enige groei verwacht.

De bloemisterij heeft een snelle ontwikkeling te zien gegeven, vooral ook van de export. Deze is sterk gericht op West-Duitsland, maar ook naar Frankrijk ontwikkelt de export zich goed. Van gedachten werd gewisseld over de concurrentie uit Zuidelijke landen.

De champignons gaan voor een groot deel naar de conserven en voor een klein deel naar de verse markt.

De teelt heeft zich vooral in Limburg ontwikkeld, daarnaast in Noord-Brabant en Gelderland.

Telefoonvergoeding

Rijkspersoneel

Naar aanleiding van een brief van de V.B.B. over de gewijzigde regeling voor de telefoonvergoeding van het Rijkspersoneel werd de Raad geïnformeerd over de wijziging. De regeling voor de gesprekskosten blijft ongewijzigd. De kosten voor het abonnement komen echter voortaan voor 50% voor eigen rekening vanaf schaal 43 (maximum) t/m schaal 71 (maximum) en bij hogere salariering geheel voor eigen rekening.

De Raad acht telefoonaansluiting noodzakelijk voor het goed functioneren van de dienst.

Personalia

De Raad herdenkt de heer J. J. Sijbolts, Specialist bodem en bemesting bij het Consultantschap Akkerbouw die op 25 september na een wisselend ziekteverloop is overleden. De Raad neemt kennis van de aanstelling van de heer Ing. H. J. M. Campmans uit Ens als financieel-deskundige per 1 oktober j.l.

Borgstellingsfondsaanvragen

Vier aanvragen (f 566.400,—) werden goedgekeurd. Het betrof aanvragen van een loonwerker, een tuinder, een veehouder (ligboxenstal) en een varkensfokker.

Ontwikkelingsaanvragen

Zeven rentesubsidie-aanvragen voor een ligboxenstal werden goedgekeurd en een voor een Hollandse stal.

Negen aanvragen voor samenwerkingsverbanden werden goedgekeurd.

Twee kleine ontwikkelingsprojecten uit de bloementeeltektor zijn ook landelijk goedgekeurd, daar ze landelijk van belang waren, een experimenteel karakter hadden en de ondernemer daarbij zelf risico droeg.

Ten aanzien van de werking van de Mestbank Gelderland-Overijssel voor de Veenkoloniën werd opgemerkt dat hieraan nog niet voldoende bekendheid is gegeven.

De mogelijkheid om transportsubsidie à f 14,—/ton varkensmest en à f 10,—/ton kippenmest te verkrijgen is inmiddels verlengd tot 1 maart 1977.

De secretaris, Ir. M. Sanders.

Landbouwcourant

Redactie en administratie:
Landbouwhuis, Postbus 3,
Veendam, tel. 05987-15939